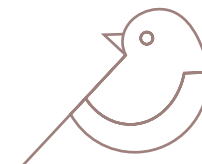

770

— let —

Havlíčkův Brod
Tady žije příběh.

Zlatohlávek

Markéta Hejkalová

*pohádková adaptace pověsti
O založení gymnázia*

Zlatohlávek

Na břehu řeky Sázavy, nedaleko místa, kde byl dřív brod a dnes most, rostl strom. A kousek od něj v tom křoví žili zelení ptáčci s jasně žlutou hlavičkou. Dnes se jmenují králíčci, i když nejsou chlupatí ani nemají dlouhé uši, ale dřív se jim říkalo zlatohlávci. Nejmenšímu zlatohlávkovi se mnohem víc líbilo na stromě, než doma v křoví. Zvlášť na jaře, když se koruna celá rozzářila bílými kvítky. Jako by se na ni v květnu zničehonic snesla hromada nadýchaných sněhových vloček. Kvetly necelé dva týdny — a brzo nato, v červnu, se proměnily ve sladké červené třešně. Třešně snědly děti a černí ptáci kosové jim v tom ze všech sil pomáhali. Pak se dlouho nic nedělo. Až na začátku prosince, těsně před tím, než začal chodit Mikuláš s andělem a čertem a celé město se zachumlalo do sněhových peřin, se u třešně objevila moc hezká dívka. Obhlížela strom ze všech stran, jako by něco hledala. Nakonec si vybrala malou větévku, ulomila ji, schovala pod kabát a spěchala zpátky domů. Malý zlatohlávek byl zvědavý, k čemu ji potřebuje, a vyrazil za ní. Dívka vešla do jednoho domu pod náměstím. Za chvíli se objevila v okně, vyndala větvičku zpod kabátu a dala ji do vázy. Jaký má smysl strkat klacek do vázy? podivil se zlatohlávek a rozhodl se, že k oknu přiletí každý den, aby zjistil co a jak. Nevěděl, že třešňovým větvičkám se říká barborky a že ty, které o Vánocích rozkvetou, mají kouzelnou moc — nebo možná nemají, ale lidé tomu tehdy věřili, a někteří si to myslí dodnes. Dívka měla dvě jména, Kateřina Barbora, ale všichni jí říkali Bára. Báře se líbil Vašek. Zlatohlávek létal k Bářinu domu několikrát za den, ale za oknem pořád trčel holý černý klacek. Až konečně jednou přiletěl a viděl, že na větvičce se objevilo sedm nádherných bílých květů. Je snad už jaro? podivil se. Nevěděl, že do jara je daleko a že je ten nejhezčí den v roce, Štědrý den. Za chvíli do pokoje za oknem přiběhla Bára, podívala se na rozkvetlou barborku, rozesmála se a samou radostí začala vesele tancovat a poskakovat. Měla totiž plán. Po večeři půjde jako každý rok do kostela na půlnoční. Tam se setká s Vaškem, dá mu větvičku se sedmi bílými květy, on se do ní zamiluje, začnou spolu chodit, budou se mít rádi a budou spolu šťastní. Rozkvetlá barborka znamená lásku a štěstí, v tom je její kouzlo. Chudák Bára netušila, že všechno dopadne jinak. Na půlnoční s ní šla její kamarádka Lenorka. Pěkná falešnice, jak se ukázalo. Závíděla Báře rozkvetlou barborku a možná i Vaška. Proto jí větvičku vytrhla z ruky, dala ji Vaškovi sama a tím ho kamarádce přebrala. To se přece nedělá! Lenorka se za Vaška vdala a narodila se jim holčička Blaženka, ale to už Báru nezajímalo. Od té doby s Lenorkou ani Vaškem nepromluvila. Brzo se vdala i ona. Vzala si královského rychtáře Tomáše Kobzinu. Rychtář byl důležitý člověk, asi jako dnes starosta. Bára s Tomášem spolu byli šťastní, ale neměli děti. Proto si vzali na vychování Pavla, který zase neměl rodiče. Pavel byl chytrý kluk, ve škole se dobře učil, ale když chtěl dál studovat, musel až do Prahy, protože v Brodě nebylo gymnázium. Zlatohlávek si zvykl létat k jejich oknu každý den. Těšil se, až Pavel přijede na Vánoce a na prázdniny, protože celý dům se hned rozveselil.

Jednou na Mikuláše, když na náměstí začaly veselé vánoční trhy se svařákem a perníčky, zlatohlávek viděl, jak k Bářinu domu přiběhla mladá dívka a zoufale buší na dveře.

„Prosím vás, pojdte se mnou k nám. Moje maminka Lenorka je moc nemocná a chtěla by vás poprosit o odpuštění,“ vyhrkla dívka, když jí Bára otevřela. To se ví, že s ní Bára hned šla a že své někdejší falešné kamarádce odpustila, stejně se k tomu už dlouho chystala. Lenorka umřela, Vašek už taky nežil, a Bára se rozhodla, že si jejich dceru Blaženku vezme k sobě a dá jí nový domov. Aspoň jí nebude smutno, když je Pavel v Praze. Pak Pavel přijel — a co se asi tak mohlo stát? Blaženka se do něj zamilovala. On do ní také, jenže nevěděl, jak to má dát najevo, tak se tvářil jakoby nic a skoro si jí nevíšal.

Blaženka rozhodně nechtěla jen tak sedět v koutě a čekat. Štěstí se musí pomoci. Příští rok si na Mikuláše utrhla z třešně u řeky barborku. Větvička na Štědrý den rozkvetla a Blaženka ji dala Pavlovi. Nemusela, Pavel ji měl rád i tak, ale teď ještě víc, a také jí to konečně řekl.

Jenže hned druhý den po Vánocích krásné bílé květy uvadly. Na tom není nic divného, teď se promění v třešně, pomyslel si zlatohlávek za oknem. Nevěděl, že z květu ve váze se třešně nestanou.

Ale Blažence to divné připadalo a celý rok se bála, že na ni Pavel v Praze zapomene a přestane ji mít rád. Píše jí tak málo a vždycky jen pár vět! Pavel neměl čas, pilně studoval, aby dokončil školu a mohl se vrátit do Brodu — ale to Blaženka nevěděla a zlatohlávek také ne. Za rok si proto znovu utrhla barborku a těšila se, že rozkvete, ona ji dá Pavlovi a všechno bude zase dobré.

Barborka rozkvetla a Pavel přijel, jenže se vůbec neusmíval. Cesta z Prahy tehdy trvala dlouho, on se nachladil, dostal vysoké horečky a přidal se k nim zápal plic. Tehdy nebyly tak účinné léky jako dnes a Pavel se neuzdravil. Ani Blaženčina rozkvetlá větvička mu nepomohla, i když z ní měl radost. Poslední radost v životě. Pavel umřel a Blažence bylo strašně smutno. Nerozveselil ji ani zlatohlávek, který každý den přilétal k jejímu oknu, poletoval sem a tam, nakláněl zlatou hlavičku a mával křídélky.

Měla by studovat, pomyslela si Bára. Sama dobře věděla, že smutek člověk překoná jenom tím, že dělá něco užitečného. Ale kde studovat? Přece ji nepošle znovu do Prahy! Blaženka jí usychala před očima a Bára se několik měsíců trápila, jak by jí mohla pomoci. Až na to konečně přišla! Založí gymnázium přímo v Brodě! Nějaké peníze měla, zbytek přidali další lidé z města, a za několik let už gymnázium stálo. Nevypadalo tak jako dnes. Byla to obyčejná dřevěná chalupa kousek nad náměstím, tísnilo se v ní padesát dětí a také jeden ptáček zlatohlávek. Učení se mu zalíbilo. Poletoval si pod stropem a spolu s dětmi se učil o měsíci, slunci, hvězdách, zvířatech, rostlinách, cizích zemích a jiných jazycích, o tom, že na světě sice může být někdy smutno, ale hlavně je tam krásně, protože svět je plný zajímavých věcí a hodných lidí.